

Broj 2
ZLATKO ŠPOLJAR

ĐAČKE ZGODE I NEZGODE

PRIPOVIJETKE I PJESME ZA DJECU

18635

Pravda, Dvica

115-11025+0

642

ZLATKO ŠPOLJAR

**ĐAČKE
ZGODE I NEZGODE**

PRIPOVIJETKE I PJESME ZA DJECU

ILUSTIRAO
A. MAUROVIĆ
SA 23 SLIKE

Z A G R E B 1 9 3 8

IZDANJE NAKLADE ŠKOLSKIH KNJIGA I TISKANICA
SAVSKE BANOVINE U ZAGREBU

PRVI DAN U ŠKOLI

I tako se Perica otpravio prvi put u školu. Knjiga još nije nosio, jer će mu ih istom dati u školi.

Majka ga je pratila. Uzela je sa sobom košaru jabuka za dar kumi u selu. Perica je zamišljeno išao pred njom. Mučila ga velika briga: Bog zna, hoću li se

i u školi smjeti igrati? vele da se tamo vazdan nešto uči! A vele i to, da tamo vazda šeće učitelj sa šibom. Zato se Perica pomalo i bojao — ne toliko škole, koliko šibe!

Kad su izlazili iz dvorišta, pijetao je upravo sletio na tarabe i htio da kukurikne. Ali kad je opazio Pericu u svečanom ruhu, kao da mu je zapelo zrno kukuruza u grlu: ni glasa nije od sebe dao. A onda je mislio: I ja bih s Pericom išao u školu, jer tamo ima mnogo mrvica po podu, ali bi me putem šćepao jastreb. Jastreba se jako bojim, jer ima jači kljun od mojega. A u školi bi mi djeca čupala perje iz moga repa. Mogao bih se doduše sakriti pod klupu, ali bi mi ondje opet mogao koji zlobnik da pričepi prste. Znam ja te nevaljalce.

Cica maca sjedjela je na vrhu krova i žmirkala kao da ga pita:

— Kuda Perice? Tko će me danas natezati za rep? I ja bih s tobom, ali su me vrapci na krovu pozvali da se igramo skrivača. U školi mogao bi kome nestati sir ili slanina iz torbe, pa bih ja bila kriva.

Ćuko Bundaš neko je vrijeme trčkarao za njima i plazio jezik, a onda stao. Gledao je za njima i mislio: E, ne mogu ja s Vama! Susjed je zaklao prasence, pa treba da mu pomognem praviti kobasice. U školi natezali bi me oni derani za rep, a ja to ne volim. Ugrizao bih kojega, a onda bi mi ućo isprašio batinom bundu.

Ptićica na grani u šumi kuda su prolazili kliknula je:

— Evo opet đaka! Poćela je škola. Treba da se ćuvam, jer bi mi koji od njih mogao baciti kamen u glavu.

Nije znala da Perica nije takav! Uostalom, tko bi ga znao!

Susreli su i susjeda Martina. Vraćao se s puta. Radio je negdje u tućem selu cijelo ljetu da stekne nešto novaca i da kupi djeci, ženi i sebi odjeću i obuću za zimu.

— Gle ti maloga Perice! I on već ide u školu!

Perica visoko uzdigao nos. Bio je povrijećen, što tako pita. Što ćemo! Nitko mu danas nije ravan!

Ušli u školu. »Krasna kuća — mnogo veća od naše!« — klikne Perica. Iz susjedne sobe dopirao je žamor kao iz košnice.

— Tamo su! — pomisli odmah Perica. I veselo je tamo!

— Je li gospodin učitelj unutra! — upita majka.

— Nije. Sad će doći. U dvorištu je, — odgovori jedan mali koji je tako slasno mljaskao jabuku da su i Perici došle sline.

Za čas dođe i učitelj. Pozdrave ga, a on im se prijazno nasmiješi. Prvo što je Perica opazio, bilo je da učitelj nema šibe u ruci, a on ga je vazda tako zamišljao. Učitelj, pa bez šibe! Kako je to moguće? Kod kuće svi su ga strašili: »Čekaj samo dok dođeš u školu! Tamo će te već šibom ukrotiti.« A kad tamo učitelj ga je još pogladio, uzeo za ruku i posadio u prvu klupu:

— Tu ćeš sjedjeti! — rekao mu je.

Majka je neko vrijeme bila s njim, a onda je izišla iz škole. On je potrčao za njom. Da pobjegne iz škole? Ne! Njemu se u školi sviđa. U njoj je veselo. U

klupama ima mnogo djece, po zidovima lijepih slika, a učitelj je tako prijazan i mio gospodin! Zato je Perica od veselja zagrljio majku i šanuo joj u uho:

— Majko, pa lijepo je u školi! I veselo!

Majka se radosno nasmije i reče

— Ajde u razred! Idem kumi, a onda ću kući. Ti se vrati s Tomicom iz našega sela. On je velik i pametan pa će paziti na te.

Što da Vam dalje pričam! Perici je bilo tako lijepo u školi da mu je bilo krivo krenuti kući. Stao je pred školom i zagledao se u nju, tako da je morao trčati za Tomicom da ga dostigne.

PERICA I BUNDAŠ

Kad se Perica prvi dan vratio iz škole, silno se ponosio time što je i on sada đak.

— Gle, majko, što sam dobio u školi! — izdaleka već poviče sav uzduhan dižući u vis novu pločicu.

A majka se čudi i ljubi ga u obraze koji su se zarumenili od trčanja.

— Pa i pisaljku već imam, majko! I zadaću smo već dobili za sutra!

— I zadaću, Perice? Da nijesi možda krivo čuo? — upita majka čudeći se još većma.

— Jest, jest majko! Pravu pravcatu zadaću na tablici! Onako kako je dobio naš Stanko dok je išao u školu. Reko nam je gospodin učitelj da svaki nacrt na pločicu što ga volja. Glavno je da nešto nacrtaj.

Perica nije pitao kao obično ni za jelo, ni za zrelu krušku u voćnjaku, ni za cicumacu. Najveće čudo bilo je međutim to što je zaboravio i Bundaša, svoga dragoga ćuku, s kojim bi se često čitav dan igrao. Bundaš je bio pametan pas koji nije umio samo da laje, već i da sjedi na stražnjim nogama, a prednjima da prosi; umio je da nosi u gubici svakojake stvari, čemu su se svi čudili. Perica i Bundaš bili su nerazdruživi; i jutros jedva su otkinuli Bundaša od Perice kad je kre-

nuo u školu: silom je i Bundaš htio s njim.

— Nije to za te, Bundašu, jer ti ne bi naučio više negoli i sada znaš: vau, vau! A repom se ne može pisati! — rekao mu Perica i otišao bez dragog Bundaša.

Sjeo Perica pod orah na klupu i crtao Bundaša. Nema druge — valja izraditi zadaću. Mada je više brisao nego crtao, ipak je najposlije izašlo nešto što bi imalo biti slično Bundašu.

— Je li, majčice, da je ovo slika našega Bundaša? Evo tu mu je glava, tu su mu oči, noge i rep. Baš sam ga dobro nacrtao!

Majka ne reče ništa, nego se samo radosno smješka i gladi Pericu rukom po tjemenu.

I sad Perica ne može da se iščeka sutrašnjeg dana. Rano uveče legne na počinak, metne pločicu na klupu kraj kreveta da bude kraj njega, ali san mu nikako ne htjedne na oči. Sve su mu misli bile u školi: kako će tamo sutra pokazati sliku svoga Bundaša. Već se mjesec

visoko uzdigao nad goru kad je Perica usnuo.

Kasno je usnuo, kasno se sjutradan i probudio. Majka je s ocem otišla u polje na posao misleći da će se ranije vratiti i probuditi Pericu. Stanko je otjerao krave na pašu, a baka bila je stara, pa je zadrijemala pred kućom čuvajući proso od vrabaca. Kad se majka vratila i probudila Pericu, već su svi njegovi drugovi odjurili u školu.

Perica brže bolje skoči, hitro se umije, očeshlja, uze sira i kruha u ruku, a torbu baci preko ramena pa bježi u školu. Jurio je kao da ga vile nose. Stigao je onamo sav zasopljn čas prije negoli je učitelj unišao, i sjeo na svoje mjesto. Prvo mu je bilo da pokaže svome susjedu sliku i da čuje što će reći. Htjede da izvadi tablicu iz torbice, ali jao! U torbi nema pločice! Perici je bilo kao da ga je grom ošinuo. Da je nije možda izgubio? Ne, to nije moguće!

— Ah da! — sjeti se Perica. Ostala je na klupi kraj postelje gdje sam je sinoć stavio. Kuku meni!

Već htjede da otrči kući po pločicu, ali uto uđe učitelj. Svi ustanu, pomole se i na učiteljev znak sjednu. Učitelj se časak porazgovori s njima, a onda reče:

— No, da vidim što ste nacrtali!

Svi izvadiše svoje pločice, samo je Perica buljio pod klupu. Učitelj to opazi, pa ga upita:

— No, Perice, gdje je tvoja pločica?

Perica ustade, brizne u plač i kroz suze izmuca:

— Ostala je kod kuće. A sliku sam nacrtao tako lijepo!

— Vjerujem ti da si je nacrtao! — mirio ga je učitelj i gladio po obrazima. Perica se malo osokolio i pogledao ga očima punim suza. Pogled mu poleti kroz prozor prema kući, gdje je njegova pločica na klupi kraj postelje i na pločici nacrtana slika. I gle! Kroz prozor opazi Bundaša kako trči i nešto nosi u gubici.

— Još mi i taj tu treba! — pomisli Perica.

Čuo je kako je Bundaš dotrčao pred vrata i repom tri puta lupnuo, kao što i

kod kuće »kuca« da mu otvore. Učitelj pođe k vratima, otvori ih, a u sobu uleti Bundaš. Svi su isprva kriknuli od straha, ali tad netko poviče: Bundaš! Bundaš!

Bundaš se nije ni na koga obazirao, već ravno udari prema Perici, popne se prednjim nogama na klupu i pruži mu — što mislite?

Pločicu! Peričina majka turila mu pločicu u gubicu i poslala za Pericom!

I tako je Perica gospodinu učitelju mogao pokazati svoju prvu zadaću ...

POVRATAK IZ ŠKOLE

Jure, jure,
Što se žure!
Trčat im je sada lasno —
U školi je bilo krasno:

Učo im je pričo priču
O čudesnom vilenjaku
Koji grad je sagradio —
Ma baš negdje na oblaku!
U ušima još im zuji
Pjesma skladna, lijepa, nova

O golubu bolesnome
I o Živku, vrapcu s krova.
Pa sad trče ko da lete —
Aj veseli đaćki svijete!
Ko da im je dala krila
Iz učine priče vila!

PERICA POSPANAC

Perici se često desi te bi poslije podne zaspao u školi. Nije on tome kriv. Za velikih praznika natjerala bi ga majka svakoga poslijepodneva da jedan sat prospava, samo da naraste što veći. Tako se naučio spavati poslije ručka, ali sad je škola, pa mu nedostaje. Osim toga mnogo ima posla: utrkuje se s malim Tomicom, penje se na šljive, kruške i jabuke, plaši žabe kraj potoka. Mnogo je to pa se umori i zato ga u školi hvata drijem. Najgore mu je bilo, kad bi učitelj pričao koju veselu priču. Tada bi cio razred prasnuo u smijeh, a Perica bi saneno stao trti oči, ne znajući o čemu se radi. Tako bi ga gospodin učitelj uhvatio i ukorio, što je

opet spavao. A to su dvije neprilike: prvo — ukor, a drugo — žao mu je bilo, što ono nije čuo.

Ali Perica je pametan momčić. Da doskoči barem prvoj neprilici, dogovori se s Milanom, neka ga svaki put u takvoj zgodi gurne laktom u rebra, pa će i on udariti u smijeh.

Jednoga dana su u školi računali. Netko nije znao koliko je pet puta dva.

No, Perice, znaš li ti?

Svi se okrenu prema Perici, a on je slatko spavao. Milan ga gurne pod rebra, a Perica misleći da je opet bilo nešto veselo, udari u buran smijeh...

Kako mu je bilo kad se snašao, možete misliti!

NOVA ZEMLJOPISNA KARTA

U školi se doživi svakoga dana nešto novo. Evo što se dogodilo Branku:

Treći razred imade učitelja koji mnogo voli svoje učenike, a dabome i oni njega. I on se s njima od srca nasmije kad se što veselo desi. Tako je bilo i neki dan.

Osvanula je na zidu nova zemljopisna karta. Svi su odmah pohrlili tamo i odgo-
netali, što pojedini znakovi znače. Zemljopis su nekako osobito voljeli, jer je bio za njih neki novi, nepoznati predmet. Svako je na svoj način tumačio pojedine znakove, a najviše Branko, koji je bio već i na moru pa odande donio lijepih slika i pokazivao ih drugovima. Ove godine bio je u Kraljevici, i razumije se da je najprije potražio na karti mjesto gdje se kupao u moru.

— Evo Kraljevice! Tu sam bio. Vozio sam se onamo parobrodom sa Sušaka.

— A kakav je to znak kod Kraljevice? — upita netko Branka.

— Zar ne vidiš da je to udica! Tamo se love ribe, pa su zato naslikali udicu! — podrugljivo će Branko i ponosno se okrene, kako on mnogo zna, a oni ništa.

Ali kad je poslije učitelj protumačio da je to sidro koje znači da tu pristaju brodovi, svi su začuđeno pogledali mu-
droga Branka, a on pocrvenio kao kuhani rak.

NOGOMETAŠI

Ivica i Vlatko, dva zorna dječaka,
Osnovali klub su baš od samih đaka.

Znam da neće nitko čuditi se tome:
Nogometna kluba oba su, dabome!

Imenom se slavnim »Svračak« jedan zvao,
A drugi je sebi ime »Kobac« dao.

Od starih su prnja načinili lopte,
Treniraju vazdan revno da sve sopte.

Prirediše potom utakmicu pravu,
Da se vidi tko će od njih steći slavu.

Ne popušta momčad nijedna ni mrvu:
Neodlučno svrše utakmicu prvu!

I jedne i druge pratila je »smola« —
Izjednačili su igru sa tri gola.

Vratili se kući poderanih hlača,
Pa je l' čudo što je gorkog bilo plača!

I dok smjerno doma oproštenje mole —
Očevi im šibom zabijaju — »gole« ...

UTAKMICA

Pričat ću vam priču o Olgi i Loli —
Znam da slušat priče svatko od vas voli!

Za imendan Loli loptu kupi nana, —
Sad će biti s Olgom loptačkih megdana!

Utakmicu one zametnule pravu,
Obje htjele steći pobjedničku slavu!

U takovoj igri i sudija treba, —
A to se nametnu mali ćuko Keba.

Igrale su dobro, u najljepšem redu
I skoro će igru kraju da privedu,

Al na kraju Olga loptu baci krivo
I pogodi Lolu usred čela živo!

I Lola sad plače, a Keba koleba:
Komu li pobjedu dosuditi treba?

I TOMO BI U ŠKOLU

Svi su otišli u školu, samo je mali Tomo morao da ostane kod kuće. Rekli su mu da je i premlad i premalen za školu, pa neka još do godine raste.

Tomi je bilo krivo što i on ne ide u školu, a svi su njegovi drugovi otišli. Kad bi se sastali poslije škole kod igre, oni sve nešto pričaju o školi i o školskim događajima — sve neke nepoznate stvari za Tomu. Govorilo se tu o računalu, o tabli, o tintarnici i još o koječemu što je njemu bilo nepoznato. A imali su i lijepu knjigu sa slikama gdje su i djeca i maca i čuko bili naslikani kao da su živi. Takvu mu je knjigu pokazao Perica, i on je se nije mogao nagledati. Pa je li onda čudo što je svaki dan molio majku:

— Majko, upiši me u školu!

I majka više nije mogla da odoli njegovim molbama. Mislila: Možda još nije prekasno, pa ga jednog dana lijepo obuče i odvede u školu prije negoli su stigli onamo Tomini drugovi. Kad je gospodin učitelj došao i čuo kako Tomo silno želi u školu, pogladi ga rukom po rumenim obrazima. Uze ga za ruku i dade mu knjigu, pločicu i pisaljku, posadi ga u prvu klupu kraj Perice i reče:

— Otsad si i ti đak!

Tomi se lice zasja od radosti. A što mislite kako li su se začudili njegovi drugovi kad su ga našli u školi. Klikotali su od veselja, jer je sad opet društvo bilo potpuno!

Kad je škola svršila, uprtili su svoje torbice i svi zajedno krenuli kući. Čas bi razgovarali, a onda bi opet potrčali, tako da su im torbice lupale po leđima. Tomo ih je naravski jedva stizao. Ali što je glavno: Sad se i on mogao s drugovima upustiti u razgovor o školi.

MEHO

Došao je Meho jutroske u školu,
Našao se odjednom u đačkome kolu.
Odrasto je negdje u bosanskom kraju,
Nosi fes na glavi, pa svi u njegov zjaju.

»Što čakšire ima!« — svi se redom čude,
Jer takovih nema niko od njih tude.
Po redu ga svaki nešto novo pita,
A on lijepo zbori — ko da knjigu čita!

Čude se kad reče da je »turske vjere«,
A turski baš ne zna, ama, niti zere!
Uto mali Pero dosjeti se prvi:
»On je druge vjere, al smo jedne krvi!«

LADA

Njih dvojica načinili
Lađu iz papira,
Pažljivo ih Šarko gleda,
Pa ih kritizira¹⁾:

¹⁾ Kritizira = prosuđuje, da li valja ili ne.

»Baš ste lađu izgradili
Malenu i usku!
Ni moj rep ne stane u tu
Orahovu ljusku!«

DUĆANDŽIJE

Sastali se Perica i Brana,
Igrali se cio dan dućana.

Tu za tezgom »čiča Pera« stoji,
A kod kase Brana novce broji.

Pera kupce mami, glasno viče:
»Ajte, braćo, svi kod svoga čiče!

Kod nas vam je, čujte braćo draga,
Ponajbolja roba, dobra vaga!«

Ali jednog morali su dana
Zatvoriti vrata svog dućana.

Slaninu im izjedoše miši,
A sol im se rastopi na kiši.

Vagu vratit morali su mami,
A bombone — pojeli su sami!

NEĆE DADO U VODU

Majka: Žestoko baš sunce žarko
S neba pali,
Ajd u vodu da se kupać
Ajde, mali!

Dado: Ja bih išo, al se malko
Vode bojim
Pa radije u plitkome,
Mamo, stojim.

Majka: Ne boj mi se! Tvoja maja
Držaće te !

Ajde da te plivat učim,
Drago dijete!
Odvaži se i u vodu
Mali kreće,
Lupa, pljušti, prska, više —
Ao sreće!

MIŠINA ŽELJA

Pred izlogom punim stoji
Mali Miša
Mili Bože, što tu ima
Bombona, slatkiša!

Zaželio da se i njem'
Dućan takav stvori
Pa da onda mušterije
Slatkišima dvori.

Kad bi mu se ispunila
Želja ova slavna
Sam bi Mišo ondje bio —
Mušterija glavna.

IVIČIN PJETLIĆ

Izvalili se prvi pilići! Kljuvali, prokljuvali i iskobeljali se iz ljupine. Kvočka bi najvoljela da ih izvede malo na dvorište i da im pokaže bijeli svijet i svoje društvo: staroga kokota koji im ne da po noći spavati svojim kukurijekanjem, i matore koke koje čitav dan traže ono što nisu izgubile. Ali: svijet je danas i odviše bijel — sve blješti na suncu od snijega, a ni koke nisu sve na okupu, jer još tri strpljivo sjede na jajima. Uza sve to koka je nekoliko puta krenula prema otvorenim vratima kuhinje, no svakiput su ih zatvorili njojzi ispred nosa: ne daju, pa ne daju! I znadu, zašto ne daju!

Ivi i Marici baš su se sviđali pilići! Doduše, Mara se nije usudila da uzme koje ispred nabusite kvoce, ali Ivo bio je junačina kao i svi dječaci, pa je ugrabio pilence. Ali kad je bijesna kvoca uperila k njemu i nakostriješila perje i rep, izbečio je Ivo oči, a i Mara se za nj uplašila, pa je brzo pustio pilence na tle. Kvoca je zakrilila svoje mezimče i glasno se ljutila na tu drskost, no doskora se umirila.

Pilići su rasli, rasli. Počeli su i zamjenjivati pahuljice, žute poput žganjaca, pravim pravcatim perjem. I repić je već nekima porastao; to će biti pjevčiči.

— Gle majo, kako ono pile ima repić kao vrapčić! Baš mi se sviđa! — klikne Ivo.

— Sviđa ti se! Pa dobro, neka bude tvoj! Pazi na nj, a kad odraste doći će i tvoj imendan, pa ćemo ga zaklati.

— A meni, majo? Zar meni ništa? — javi se Mara.

— Dobro, i tebi. Izaberi kokicu i ona će biti za tvoj imendan.

Djeca kliknu od radosti i zagrlje majku.

Ivin pjetlić je brzo rastao, a tako i Marina kokica. Sabirali su mrvice od kruha pa su ih krišom hranili, samo da što bolje napreduju. Majka, udovica Stana, veselila se tome, jer je vidjela da će biti dobri gospodari. To seljacima i treba!

Pri svršetku škole došao je Ivin imendan. U predvečerje toga dana palili su po svem selu ivanjske kresove. Djed im je pričao da je to pradačni običaj i da je i on tako preskakivao vatru dok je bio mlad, ali — njima nije dao! Rekao je, neka to čine stariji momci i djevojke koji su u tom spretniji. Kasno u noć razlije-gala se pjesma »Lijepi Ivo krijes nalaže. Lijevom rukom krijes nalaže, desnom rukom frulu svira...«

Kad su se vratili kući, zaprepastio se Ivo: majka upravo uzela nož da zakolje pjetlića.

— Nemoj, majo! Nemoj moga pjetlića!

— A zašto? Ta sutra je tvoj imendan! — začudi se majka.

— Neka! Ja ću ga hraniti do jeseni i prodati pa ću kupiti lijepu knjigu. Tako volim čitati priče!

Zauze se i Mara za pjetlića, i on ostade na životu. Slično se dogodilo i pred Veliku Gospoju, kad je bio Marin imendan, pa majka htjela da zakolje kokicu: Marino zauzimanje spasilo je koki život.

Došla i jesen. Na Miholje odnio je Ivo s majkom pijetla — sada već pravoga pjetlešinu — u grad, i tamo ga proda-došće za dvadeset dinara. Za dobiveni novac nije Ivo kupio samo knjigu, nego i crtanku i olovke, jer je volio crtati životinje, a osobito ptice.

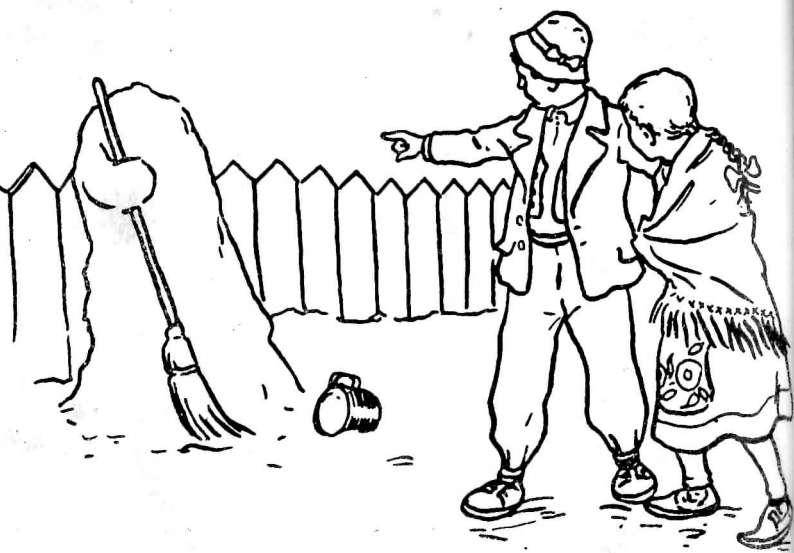
A Marina kokica? Ej, ona je bolje izabrala! Nije ju htjela prodati, jer joj je snijela skoro svaki dan po jaje. Nekojima je počastila sebe i Ivicu, a nekoje bi prodala i kupila vune za vezenje. Treba i Ivi, i maji i njoj maramica, a ona ih umije tako lijepo navesti.

SABLAST BEZ GLAVE

Za dugih zimskih večeri skupljala bi se djeca oko velike i tople zemljane peći, a djedo bi sjeo među njih i pričao im svega i svašta. Pričao im je i vjerojatnih i nevjerojatnih stvari, ali djedo je tako lijepo umio pričati da su ga slušali kao žubor gorskoga potočića. Nijesu ni dospjeli da misle o tome, može li ono biti ili ne može biti što djedo priča. Jedne večeri pričao im je o sablastima takve stvari, da im se koža ježila na glavi. Osobito je bila strašna pripovijest o čovjeku bez glave, kojega je djedo, reče, vidio na rasršću kraj njihova sela. Djedo je znao da mu se to samo pričinilo, ali im toga

nije htio reći. Mislio je: »Kad odrastu, onda će i sami znati što može biti, a što ne može!« Ali da je znao kako Mara nije mogla svu noć pravo spavati, možda im ipak toga ne bi bio pričao.

Nekoliko dana poslije toga vraćala se Mara kasno uveče iz susjednog sela od strine. Žurila se što je bolje mogla, jer se već spustio mrak. Neprestano se ogledavala, ne ide li za njom sablast bez glave; još joj je neprestano zujila u ušima ona djedina pripovijest. Odahnula je kad je došla do prve kuće, ali u isti mah i protrnula. Jao, tamo uz tarabe stoji sablast bez glave! Pričini joj se kao da ide prema njoj. Prestravljena htjede da vikne, ali joj glas zape u grlu. Udari u divlji bijeg prema njihovom domu. Bez daha uleti u kuću i jedva istisne iz sebe: »Sablast... bez glave... na kraju sela...!« Sjede na klupu, i istom kad se od straha oporavila, mogla je ispričati što je vidjela. Djedo i majka slušali su Marino pričanje kao da vjeruju i ne vjeruju, ali su joj ipak rekli da joj se to pričinilo. No tko bi je uvjerio, kad je vidjela pa vidjela! Samo je Ivo mudro šutio.

Sjutradan ujutro zovne Ivo Maru:
»Obuci se pa hajde za mnom.« Nije htio
ni jednom riječi odati kuda je vodi. Mara
pođe za njim, a on je odvede nakraj sela
do one kuće gdje je vidjela onu sablast.

— Gledaj, reče, onoga čovjeka bez
glave koji se naslonio na ogradu! Juče
smo ga načinili od snijega, postavili mu
na glavu stari lonac pa smo gađali, tko
će mu grudom snijega otepsti onaj lonac
s glave. Susjed Janko, koji je bio među

nama najjači, načinio je veliku grudu i
otepao mu ne samo lonac nego i glavu.
Evo, to je tvoja sablast bez glave!

Mara pogleda onamo gdje je kraj
ograda stajao Snjegović bez glave. Pri-
znala je da Ivo ima pravo! To je ona si-
noćnja sablast.

Ipak se Mara nije umirila. Zar možda
još nije pravo vjerovala? O ne! Bojala
se, kako će joj se u školi rugati kad to
čuju. Umirila se istom onda, kad joj je
Ivo obećao da o tome neće nikome go-
voriti. A ona je znala da Ivo drži riječ.

TRKA

Trojica se Šarko, Marko, Darko
U trku baš dali bijesno, žarko!

Kobasica u Markovoj torbi
Pobjedniku biće dar u borbi.

Svi će trčat do staroga duba —
Za prvenstvo slavnog svojeg kluba.

Al već u početku — tko bi samo reko! —
Obojicu Šarko je preteko!

»Aj sramote!« — Darko već se jedi,
A Marko će: »Trka ta ne vrijedi!

Lako Šarko kraj nas slavu bere,
Kad taj štenac trči — na četvere!«

ODLUČNA BITKA

Mali je Jurica čuvao na pašnjaku svinje. Bilo mu je tamo lijepo. Sastalo bi se tamo nekoliko malih svinjara pa bi na vrbi kraj potoka načinili njihaljku i njihali se. Privinuli bi s vrbe dvije jake grane, vrbe bi isprepleli i povezali, i njihaljka bila je gotova. Lijepo te zanjišu da letiš sve do vrbine krošnje, pa i otuda možeš vidjeti gdje su ti svinje.

Konačno, i to im je dosadilo, ali je Jurica izmudrio novu igru. Nedavno je tuda prolazila vojska s topovima, pa Jurica predloži da i oni naprave topove iz — blata. Našli su žute zemlje ilovače i njihova »tvornica oružja« proradila je. Razdijelili su se na dvije strane — na dvije neprijateljske vojske koje će sad zametnuti bitku. Prvoj je vojsci bio zapovjednikom Jurica, pa zataknuo za šesir veliko gušćije pero. Tako se zanio u svoju vojvodsku čast, da nije ni primijetio, kuda su svinje udarile. I upravo kad je bitka počela, dojuri usred paljbe susjed čiča-Andra i zgrabi vojvodu Juricu za vrat:

— Tako ti, magarče, paziš na svoje svinje! Eno ih u mojem žitu!

Bitka smjesta prestade. Vojvoda Jurića nekako se izmakne iz čvrstih šaka čiča-Andrijinih i potrči za svinjama, istjera ih iz žita pa umakne u šikaru. Čiča-Andra ljuteći se ode kući. Dakako da se bitka nije mogla nastaviti, jer to nije bilo predviđeno u bojnoj osnovi.

Međutim pričaju da se ipak bitka kasnije nekako čudno svršila. Vele da je to bilo uveče kod kuće i da su oba protivnika ljuto stradala.

JUNACI OD MEGDANA

Vojskovođa silni, sin susjedov Vlado,
Na oružje digo sve »staro i mlado«:
Tu su Stanko, Bora, Đuka, Pero, Daka —
Sami kršni momci, junak do junaka.

Ovjesili duge od kuruza brke,
A od čađi crne obrve im mrke,
Još za crven-kapu, što stoji na hero,
Puranovo redom zataknuli pero.

Ljeskov prut pod njima — bedevija vitka,
A vrbov o pasu — demeškinja britka.
Svud oružja zveka, bojne trublje trube,
Junaci u čela junačka se ljube.

Tek što vođa znak je za navalu dao,
Dušmanin u bijegu uzmicat je stao.
Al Perina teška ovo je bila greška
Topnička u blatu četa zape teška...

U čas dobar eno konjica već juri,
Topništvu u pomoć spremna već se žuri.
Pratila je sreća u kreševu bolja:
Pobjednicom ode sa bojnoga polja.

Neprilika teška tek je bila u tom
Što j' poneki strado u kreševu ljutom
Te u kući novih dopanuo rana,
Kad u »njegu« svoju preuze ga nana!

Opet muke nove mnogi je ispašto
Za junačka djela i viteška — dašto!
Tu je opet bilo leleka i plača,
Jer je vitez došo — poderanih hlača!

SVISVETSKI PJEVČIĆ

U našem selu bio je običaj da na dan Svih Svetih svaki pastir dobije u svoju torbu pečenoga pjevčića i komad gibanice. Lijep običaj kojemu se čobani neobično vesele. Taj dan ne tjeraju ni svinje ni blago na pašu, nego se skupe negdje za potkućnicom, nalože vatru, griju se, razgovaraju se, pjevaju i časte se mesom i kolačima. I Jurica je ponio svoga pjevčića na veselicu. Lijepo je stavio torbicu pod drvo i marljivo sabirao suharke da nalože vatru, jer je dan bio dosta studen.

Vatra se rasplamsala, a čobani posjedali oko vatre i izvadili pjevčiće iz torbe. Pođe i Jurica po svoju, ali torbe nema. Da se nije tko grdno našalio? Sumnjičavo pogleda po družbi, koja je već mastila brade, ali oni kao da o svemu nemaju ni pojma. E, ali torbe nema pa nema. Najednom poviče »vojvoda protivničke vojske« Stanko:

— Glete, Juričin Šarko trči nekuda s torbom!

Svi pojure za Šarkom, ali tko bi ga dostigao. Izgubio se nekuda za plotom. Kad su ga pronašli, bio je već Juričin pjevčić raskidan u komade, a sve meso uprljano blatom. Još ih je skoro i ugrižao, jer psi lako ne puštaju mastan zalogaj.

Jurici navru suze na oči. Htjede u kuću, ali ga Stanko povuče za rukav:

— Ne plači! Ajde s nama, ima u nas svega dosta.

Ipak Jurici jelo baš nije išlo u slast. Sve je mislio na svoga pjevčića, a još više na Šarka. »Skupo ćeš mi platiti svoje nepoštenje!« reče tiho. Nije mislio pri tomu na onu: »U jednom se selu groze — a u drugom se — ne boje!

CAMPEK

»Naš je mali Campek« —

Tako priča bata —

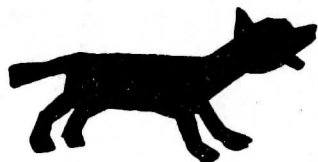
»Zbilja mudro pseto

Koje vrijedi zlata.

Napao me juče
Susjedov pas Kudro,
Ali ga naš Campeke
Prevario mudro.

Prišunjo se, alčak,
Kudri iza repa
Pa ga iznenada
Za nj žestoko ščepa.

Dok se Kudro ljutit
S njime hrvat stao,
Dotle sam već lako
Petam vjetra dao!«

DUHOVI U STAROJ GRADINI

Iznad našega sela diže se stara gradina. U davno doba bio je to ponosan gospodski grad, utvrđen jakim kulama, a danas od svega toga stoje samo ruševine.

Stari ljudi pričaju da su čuli od svojih djedova, kako su tamo nekada stanovali velikaši-grofovi i kako je njima pripadalo skoro sve prostrano polje oko našega sela. Tamo su oni živjeli u obilju tako dugo, dok su im seljaci-kmetovi morali ne samo besplatno obrađivati njihova polja, nego još i od svoje sirotinje davati neki dio. Kad je tlaka ukinuta, grofovi su propali i otišli Bog zna kuda, a njihov grad pretvarao se pomalo u ruševine. Nekoliko puta išla su djeca s učiteljem onamo, promatrali su bedeme gradske i igrali se na prostranu gradsku dvorištu, gdje danas pasu krave. Ali, po noći nitko se nije usudio onamo, jer se pričalo da se tamo u najvišoj kuli javljaju duhovi.

Jednoga dana poveo se u razredu razgovor o gradini. Svaki je pričao nešto što se tamo nekomu desilo. Bilo je i takvih priča od kojih se nekima koža ježila, kad su ih slušali. Samo je Pera — to nije onaj mali Perica iz prvoga razreda — koga su zvali Nebojša mahnuo rukom i rekao:

— Ne vjerujem! To su sve drugi doživjeli, a ne vi. U strahu su velike oči, pa su štošta dodali i iskitili oni sami, a ponešto i vi. Nego znate šta! Kako bi bilo da večeras odemo onamo? Ja ću ići naprijed, ja ću vas voditi.

Svi razrogačiše oči, a Stanko (koga su zvali »Pospanac«, jer je išao, štono vele, »s kokošima spavati«) odmah reče: »Ja ne idem!«

— Pa dobro, reče Pera, ti ne idi, nozar su svi drugi pospanci ili kukavice?

Svi zašutješe. Nijedan više ne reče da ne ide, jer nitko ne htjede da bude pospanac ili kukavica, ali nijedan ne reče ni da ide. Tada se javi Tuna, Perin drug, pa reče:

— Ja idem s tobom! Tko još?

Sada se osokoliše i drugi, i doskora se skupi četica. Pa i Perina sestra Stanka priključi se hrabroj četi. Dogovore se da će se sastati kod one dvije vrbe na kraju pašnjaka, čim se smrači.

Uveče bili su svi do jednoga na ročištu kod dvije vrbe. Neki su išli bojažljivo, ali su ipak došli ne htijući da ih zovu

kukavicama. Stanka je htjela povesti i psa Groma, ali Pero nije dao. »Što će nam štenac! Lajao bi pa bi poplašio kakovu sovku u duplju, a drugi bi mislili da lete duhovi. Ja se, dakako, ne bih preplašio!«

Polako su se uspinjali šumskim putem. Premda je bila mjesečina, ipak je u šumi bilo mračno. Svaki čas bi se koji lecnuo misleći da je vidio Bog zna što, a bio je kakav stari panj.

Konačno su stigli i do gradine. Kroz razrušena vrata udoše na čistinu usred gradskoga dvorišta. Tamo je bilo vidnije. Napola razrušene kule sablasno su se bijelile iznad njih — bile su vidjeti kao goleme aveti, a prozorski otvori kao šuplje mrtvačke oči. Šišmiši su ih oblijetali.

— Tko će s nama na najvišu kulu? — upita Pera. Šutnja. Ipak se jave Tuna i Stana.

Počese se uspinjati. Kamenje se rušilo pod njihovim nogama, a kad stigoše gore, nešto sablasno prohuji uzduhom. Oni dolje strašljivo kriknuše i počese bježati.

— Ne bježite! — vikne Pera, koji se pojavio na prozoru kule.

Ali da! Tko bi ih zaustavio. Već su bili kod vratiju, ali uto na svoj užas začuju kako nešto daščući juri iz šume prema vratima. Stadoše kao ukopani, a onda jurnuše protivnim smjerom u kut čistine. Jao, trnje im ne da dalje. U smrtnom strahu stisnuše se u klupko, a nitko se ne usudi progovoriti ni riječi. Čuli su, kako je ona sablast iz šume projurila čistinom pa ravno na kulu.

Propade Pera i ono dvoje! — šane netko.

Stajali su tako kratko vrijeme, a onda netko poluglasno reče; »Bježmo kući!« I opet htjedoše da bježe, ali eto Pere, Tune i Stane, a pred njima nešto skače.

— Budale! — vikne im Pera i zaustavi ih.

— Pa to je s njima Grom! To je on trčao iz šume! — klikne onaj koji je predložio da bježe kući!

— Da, Grom! A vi ste mislili da je sablast. A one sablasti, koje su izletjele kroz prozore, bile su sove. Preplašile su

se nas, a vi njih. Eto, kako su velike oči u strahu!

Svima je odlanulo. Tim više što je i Pera sad s njima. Ohrabрили su se i veselo zapjevali. Nije im se žurilo kući, jer su se uvjerali da je ono o duhovima na starome gradu bila bajka. Izmislili su je ljudi, koji su u strahu vidjeli svašta, baš kao i oni malo prije.

Drugi dan mnogo se o tome pričalo po selu i svi su se divili hrabrome Peri.

ETO SVETOG NIKOLE

Iz dalekih strana dobra vijest nam stiže.
Da Nikola Sveti dolazi sve bliže.

Starac bijele brade i s mitrom od zlata.
Na mnoga će skoro pokucati vrata.

Raduju se mnogo djeca svetom starcu.
Donijeće im opet kakvu lijepu stvarcu.
Nekom treba lopta, trublja, nova beba,
A malome Mirku drven konjic treba.

Znate o čem djeca mala vode brigu!
A ona poveća žele lijepu knjigu,
Klizalice nove ili hitre saone,
I ne misle više na slatke bombone.

Dok u srcu tako šapću želje svoje,
Krampusu se crnog svi ko vatre boje!
Pa u kog se nađe mjesto dara — šiba,
E, valaj će o tom šutjet kao riba!

I tako vam otkrih, pred kim djeca strepe
I rekoh vam redom dječje želje lijepe.
Najljepša je želja ipak male Nade:
Da Bog zdravlja bolnoj majci dade!

BOŽIĆNA NOĆ

Mali Božo nije nikako mogao da dočeka Božića. Čim je prošao sv. Nikola s bijelom bradom i pozlaćenom biskupskom kapom i čim su trgovci iz izloga uklonili one strašne crne i crvene »kram-puse« što su plazili crvene jezičine svakomu prolazniku (a najviše zločestoj

djeci), on bi svakog dana po deset puta pitao majčicu:

— Majko, hoće li skoro Božić?

— Hoće sinko! Već je pred vratima!

— Hm! Pred vratima? Pa zašto ne uniđe? — čudio bi se Božo i pošao da otvori vrata i da zovne Božića unutra, ali kad ne bi nikoga našao, vratio bi se k majci i rekao:

— Nema nikoga pred vratima!

Majčica bi se nasmijala, pogladila ga po obrazima i rekla:

— Strpi se! Ne znači to baš da je pred vratima, nego da će skoro doći, za koji dan!

— A kako će doći?

— Možda će se dosanjhati na bijelcima!

I kad je snijeg pao, opet je Božo svaki čas letio na ulicu čim bi čuo da zvonca na vratovima konja ciliću i da saonice jure. Ali su se u saonicama vozili čas seljaci, čas gospoda, sad bi vozili vino, sad drva, no teško očekivanog Božića nema pa nema!

— Pa gdje je, majo, Božić, gdje je? Što već ne dolazi?

— Čekaj sinko, sad će!

I Boži je zbilja bilo teško čekati Božića! Što mislite, zašto? Ej, ne znate vi, ali ću vam ja reći: Naćuo on — Bog zna kako i otkuda — da će Božić ispuniti davnu njegovu želju: dobiće bubanj. Često se on sigrao sa svojim drugovima vojnika: imali su sabalja, pušaka, trubalja, kapa — ma svega što treba vojnicima, ali nisu imali bubnja i bubnjara! Toj nevolji imao je da doskoči Božić i da donese bubanj s batićima. Nadomjestili su jednom zgodom bubanj starim loncem, ali su ga ubrzo bacili natrag u grabu gdje mu je i mjesto, jer hrabroj vojsci ne dolikuje stari prošupljeni lonac! A krasni, novi bubanj s kožom i obodom u narodnim bojama i te kako bi lijepo pristao njihovoj po izbor četi! Eto, sad znate, zašto je Božo tako nestrpljivo čekao dolazak Božića, pa sad slušajte, što je dalje bilo!

Napokon je došao teško očekivani Božić. Božo je osjetio već ujutro da će večeras sigurno doći, jer je majčica već

rano u zoru počela tucati šećer i peći kolače, a tatica je donio od nekuda krasno božićno drvce i smjestio ga u sobi kraj njegova krevetića. Ah, kakvo će to da bude veselje večeras kad okite božićno drvce, zapale svjećice i zapjevaju stare božićne pjesme!

I kad je uveče došao taj sretni čas, vrhunac veselja bio je za Božu kad je pod božićnim drvцем ugledao krasan novi bubanj! Zagrljio je od radosti roditelje i odmah poletio k bubnju, pripasao ga i stao udarati — divota, divota! Ali što će istom sutra da bude, kad osvane s bubnjem među svojim drugovima! Oh, da nema te duge noći! I od silne želje da što prije svane sutrašnji dan, legne rano u svoj krevetić, a bubanj, dakako, postavi kraj sebe. Ipak, dugo nije mogao da zaspi, jer mu je neprestano u glavi šumjelo kao da je njegova glava postala bubanj.

Najednom se nađe — ni sam nije znao kako — na strmu brdu. Na leđima je imao pušku, na glavi vojničku kapu, a o pasu — novi bubanj. Sa svih se strana

čulo pucanje topova; bjesnio je strašni boj. Glavna sila neprijateljska jurišala je upravo na brdo koje je branio naš Božo. Gdje su bili njegovi drugovi, nije ni sam znao, pa ni to kako je dospio ovamo i kako je ostao sam. Uzalud je bubnjao što je jače mogao, uzalud je dozivao u pomoć svoje drugove, jer su se neprijatelji sve više približavali — nitko se nije odazvao. Napokon su se neprijatelji uspjeli i na vrh brda, navalili na Božu, oteli mu bubanj — krasni novi bubanj koji još drugovi nijesu ni vidjeli — svezali mu ruke i noge i bacili ga s brda u duboki ponor. Padao je, padao, i napokon tresnuo o tvrdi kamen, jauknuo i — probudio se. Na njegov jauk dotrčala je majčica i našla ga kako je u snu pao s kreveta. Božo je neko vrijeme plakao misleći još uvijek da su ga neprijatelji bacili u ponor, ali kad je vidio da je to bio samo san, umirio se. Ako su ga i boljela leđa, glavno je da je krasni novi bubanj ostao čitav ...

TUŽAN BADNJAK

Našao je Ivo čik baš nasred puta,
Pa ga žurno spremi u džep od kaputa,
Naisretniji, misli, da je na tom svijetu
Što sad i on može pušit cigaretu.
Zadimio Ivo kao pravo Ture,
Ali jao što se zgodi za po ure!
Strašno ti je Ivu zaboljela glava,
I snašla ga neka omamica prava.
U postelju legne, previja se, znoji,
A kraj njega maja zabrinuta stoji.
Krevet je tužna pristupila bliže
I pitala Ivu, od čeg' zlo ga stiže.
Kad osjeti maja zadah od duvana —
E sad bona znade od čega mu rana!
Eto od duvana njezin Ivo strada,
A sutra će Božić — vajme, aoh jada!

PRVI PUT NA PONOČKU

Mirko je čvrsto odlučio da ove godine ne zaspe na Badnjak prije ponoći, jer su mu roditelji dopustili da ide s njima na ponoćku. Neobično ga je to obradovalo!

Sjeća se kako su prošle godine njegovi drugovi mnogo pričali o ponoćki; o snijegu koji putem škripi pod nogama — a sada je tako obilno zagruvao —, o zvijezdama kojih se nikada toliko ne vidi ko na Badnjak (neki su tvrdili da su vidjeli i betlehemsku repaticu!), o pucnjavi iz pušaka i kubura, o sviranju orgulja i o zanosnom pjevanju, tako gromkom da se i Božji svetitelji tresu na oltarima! Mnogo su Mirkovi drugovi pričali, i Mirko je svakako želio da sve ove ljepote sam doživi ove godine, pa da se onda i on raspriča pred onima koji su te lijepe časove prespavali. I on je bio s roditeljima na ponoćki, ali je o tom, začudo, poslije šutio kao zaliven. Zašto je tako šutio, odmah ću vam ispričati!

Cijele badnje večeri bio je Mirko zaposlen s braćom kod božićnjeg drvceta. Nije to drvce bilo golemo kao kod gospode u gradu i nije bilo nakićeno blistavim predmetima od srebrnog stakla i voska, zlatnim i srebrnim nitima, već skromnim crvenim i žutim jabučicama, pozlaćenim orasima, lješnicima i lanči-

ćima od zlatnog papira. Ni svječica nije na njemu bilo, a i ne bi se mogle na njihovo drvce pričvrstiti, jer je bilo ovješeno o strop. Ipak je Mirku i njegovoj braći i to sirotinjsko božićno drvce bilo neobično drago, i oni su s ljubavlju vješali svaku stvarcu, a i prepirali se o tome, gdje bi koju jabučicu ili zlatni orah bilo ljepše vidjeti. U jednom je kutu načinio otac betlehemsku stajicu: iz daščica sabio je kućicu, oblijepio je papirom, povrh krova pričvrstio zvijezdu repaticu koja je dovela Sveta tri kralja, izvana obložio stajicu zelenom mahovinom i na nju postavio bijele ovčice i male pastire sa štapovima (sam ih je izrezao iz lipova drveta). Izrezao je i Djevicu Mariju, maloga Isusa u jaslicama i sv. Josipa, pa i oslića i volića — bili su svi kao živi, da ih je bilo milota gledati. Majka je uredila stol pod kojim već je otprije bila razasuta slama, i na stol je stavila božićno žito. Otac je nad stolom namjestio goluba, koji je bio načinjen od ljupine jajeta, s krilima, s glavom od pamuka i lepezastim repom. Golub bijaše tako posta-

vljen da bi svaki put zalepršao krilima i poletio prema stolu, kadgod bi netko otvorio vrata.

Kad su ukućani svršili svoj posao, skupili su se oko betlehemske stajice, užegli jedinu svijeću i zapjevali svečanu božićnu pjesmu: »Narodi nam se Kralj nebeski...« I Mirko se baš od srca raspjevao; nešto, jer će skoro na ponoćku — po prvi put u svom životu, a nešto, jer se bojao da ga san ne prevari. Junački se rvaao sa snom! Ove večeri nikako nije htio da legne na klupu kraj peći, uz cicumicu koja bi onda prela kraj njega, jer bi ga san začas svladao.

Zazvonilo je prvi puta. Kroz noćnu tišinu zvečao je glas zvona nekako svečanije negoli u druge dane. Kao da je to neko zvono saliveno upravo za Božić iz čista srebra! Negdje prasne kubura, a prozori se stresu. Da, ponoćka primiće se sve bliže!

— Prilegni malo, sinko! — nutkala je majka Mirka. »Probudićemo te prije negoli pođemo.«

Ali Mirko nije se dao nagovoriti. Znao je da ga ni topovi ne bi probudili do jutra kad ga jednom san shrva. A onda, ponoćka bi minula bez njega!

Napokon dođe vrijeme da se pođe. Mirko i njegov stariji brat navukoše kapute, a Mara se zaogrne u tešku vunenu maramu, tako da joj je samo nos virio napolje, i krenuše. Majka je s Marom išla naprijed, a otac s dječakom iza njih.

Smrznut snijeg škripio je pod nogama i iskrio se obasjan sjajem mjeseca. Bilo je studeno. Zvezdice su podrhtavale kao da i njih zebe. Polako su se uspinjali uzbrdo. Crkva bila je već rasvijetljena, a oko nje žamorili su ljudi. Pogdjekad prasnula bi koja kubura, a otac bi primijetio: »Još će koga raniti ta objesna mlađarija!« Odnekale zaore božićne pjesme, veselo pocikivanje i smijeh. Sve je kipjelo od radosti.

Udoše u crkvu. Majka sjede u klupu, a Mirko i Mara stajali su uz nju. Otac sa starijim bratom ostade kod vratiju...

Zvona zazvone, a svijet napuni crkvu do posljednjeg mjesta. Na velikom žrtve-

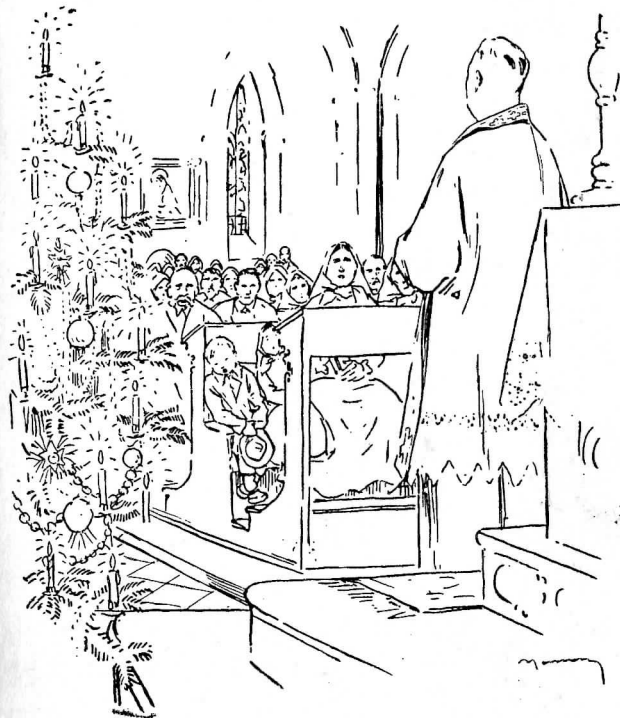
niku zapali crkvenjak voštanice, a bo-
žićnja drvca sa svake strane blisnuše u
svijetlu. Mirko ih je motrio dugo, dugo
kao da ih se ne može nagledati!« Ali i
naše božićnje drvce je lijepo! Ova gole-
ma stabla ne bi ni stala u našu sobu!« —
pomisli.

Orgulje zabruje i svećenik, odjeven u
svećane haljine, uđe. S kora zapjevaju
»Kirie eleison, Isus se rodi«, a cijela cr-
kva prihvati, tako da su klupe drhtale
pod njima i prozori su se tresli, osobito
kad bi orguljaš pritisnuo neku sviralu
krupnoga glasa. Sve je bilo tako svećano
i divno, da je Mirku bilo sad jasno, zašto
su drugovi o tom toliko pričali. I on se
pridružio pjevačima; jednoj ženi tako se
svidjelo njegovo pjevanje, da mu je tur-
nula u ruku veliku jabuku božićnicu ...

Presta svirka i pjesma: svećenik je
čitao evanđelje o tom kako se Isus rodio
i kako su ga prvi došli pohoditi pastiri,
a poslije toga dugo je govorio. Svi su pa-
žljivo slušali, samo je Mirka počeo san-
svladavati i doskora zaklopi vjeđe. U po-
lusnu još je čuo kako je svećenik rekao:

Treba da i mi danas pjevamo kao anđeli
nebeski. »Svim na zemlji mir koji su do-
bre volje!« Kod Mirka već je uistinu za-
vladao potpuni mir, jer je spavao. I u
snu mu se pričini da je na svećenikov po-
ziv zapjevala čitava crkva:

Svim na zemlji mir, veselje
Budi polag dobre volje ...

Mirko je silno volio tu pjesmu pa je, razumije se, i on zapjevao iz puna grla s njima. Najednom, u pola pjesme, oćuti kako ga netko čvrsto šćepao za leđa i živo drmao. Glasno je kriknuo i otvorio oći. Vidio je kako svi u njega zure i smiju se, a majka, sva usplahirena, šane mu u pola glasa: »Prestani! Ne pjevaj više!«

— Što je, majko! Zar ne smijem pjevati s njima? — upita Mirko.

— Cijela crkva šuti i sluša svećenika koji govori o djetetu Isusu, a ti si se raspjevao kao da si kod kuće! — ukori ga majka tobože ljutito, premda se domišljala da je zaspao. Kako i ne bi! Dijete je umorno, a naućeno je da već u to doba spava.

Sad je Mirku bilo jasno. Eto, svi šute i slušaju, a on se raspjevao! Rumen ga obli po licu, i nije se usudio oćiju podignuti, nego je buljio pod klupu. Majka je to primijetila i pogladila ga po kosi.

— Nisi ti kriv, sinko! Zaspao si. Neće ti nitko zamjeriti!

Ali Mirko se nije mogao primiriti. Mućilo ga je nešto drugo. Oćima bljesne

preko svih koji su kraj njega sjedjeli i stajali. Htio je da vidi, nije li koji od njegovih drugova tu, pa da je vidio njegovu nezgodu. Jest, tu je Janko, stariji njegov drug iz škole. On već nekoliko godina ide s ocem na ponoćku, ali mu se sigurno još nije takova šta desilo. Pogledi su im se sukobili, i Mirku se prićinilo kao da mu se Janko potsmjehuje.

— Rastrubiće to on po školi! — pomisli Mirko i sakrije se za majćina leđa. Jedva je čekao da ponoćka svrší i da krene kući.

Na povratku s ponoćke nije mu više bilo sve onako ćarobno kao na polasku. Činilo mu se kao da ga i mjesec ismjehuje, a zvjezdice kao da mu žmirkajućí namiguju: »I mi to znamo!« Kad su stigli kući, dugo nije mogao da zaspi, iako je bio umoran. Mućila ga najviše misao »Hoće li to Janko rastrubiti po školi?« A ujutro ćim se probudio, otrći do Janka i zamoli ga da o svemu šuti. Za uzdarje mu dade krasnu crvenu jabuku koju je dobio od one žene na ponoćki. Janko mu obeća da će šutjeti.

Janko je održao svoju riječ i nije pričao nikome o Mirkovoj nezgodi. A vi sad znate, zašto je Mirko šutio o svom putu na ponoćku.

ZVJEZDARI

Krenuli su sa zvijezdom u susjedno selo, koje bijaše s onu stranu brda, da pjevaju dobrim ljudima starinsku pjesmu o Mladom ljetu:

Dobar vam večer, gospodar,
Dobre vam goste Isus da!
To malo ljetu pohvalimo
I dijete Isusa molimo ...

Pjesmu su naučili u selu — prastaru pjesmu, kao što je prastara i njihova crkva u susjednom selu ili ona gradina koja sablasno strši za vedrih noći s hridine uvis, prema mjesecu. Ivan je bio Gašpar, njegov mlađi brat Mirko Melkior, a susjedov Stanko Baltazar. To su bila tri nerazdruživa prijatelja s brda na kojem su

stajale kraj šumice samo dvije sirotinjske kućice njihovih roditelja. Zvijezdu su načinili sami i u nju su smjestili čitavu bethlehemsku štalicu; nisu ni na osla ni na vola zaboravili! Svijeću im je poklonila Stankova majka. I kraljevske krune od pozlaćena papira načinili su sami: kako da budu Sveta tri kralja bez kraljevskih kruna! I onda su jednog popodneva poslije Božića krenuli u susjedno selo da nazovu gospodarima i gospodaricama sretno Novo ljetu. I Stankov pas Murko htjede s njima, ali ga otjeraše kući. Razumije se da su i košaricu ponijeli sa sobom, da imadu kuda spremi, ako im tkogod što pokloni.

Put ih je vodio u šumu u kojoj su oni znali svaki puteljak, jer su onuda išli u školu. Putem su živo raspravljali o uspjehu svoga »poduzeća«: kako će ih susretati njihovi drugovi iz škole; što će im reći gospodin učitelj kad ih vidi; hoće li im ljudi što darovati ili će ih možda otjerati prutom? I tako u razgovoru primakli su se i selu i otpočeli svoj posao.

Da, drugovi su ih isprva promatrali prijekim okom, što su se usudili u »njihovo selo«, ali domalo kad su čuli skladno pjevanje, smirili su se s tim i pratili ih, čitava hrpa djece, od kuće do kuće, i već unaprijed najavljivali su njihov dolazak. Košarica se pomalo punila; no kad je bila puna, primijetili su da se spušta noć.

Kad su se vraćali kući, već je bilo tako mračno da su jedva raspoznavali stazu. No oni bi i napamet pogodili u svoje selo! Uto je počeo i snijeg da praminja, isprva rjeđe, poslije sve jače, i kad je pomalo prekrrio sve polje i izjednačio oranicu i stazu u jednu bijelu plohu, bilo im je teže: nije se vidjela okolica po kojoj su se mogli ravnati. No išlo je još uvijek nekako, sve dok nijesu ušli u šumu. Ej, tu je bilo u mraku teško naći pravu stazu. Nekoliko puta morali su je tražiti kad bi je izgubili, dok je najposlije ne izgube sasvim: snijeg je prekrrio tlo, i staza se više nije raspoznavala, a ravnati se nijesu mogli ni po čemu, jer je drvo slično — drvetu! Dugo su lutali bez cilja,

dozivali na sve strane ne bi li ih tko čuo, ali se nije javio nitko osim jeke. Najposlije, vidjevši da ne mogu naći izlaza iz šume, sjedoše sva trojica na povaljeni panj da tu čekaju jutro, ako se prije ne smrznue. Bilo je dosta studeno, a i vjetar je nesmiljeno pirio i sipao im snijeg u lice.

Strašno im je bilo pri srcu. Sva trojica sjedjeli su šutke zgurivši se na panju i turivši ruke u džepove. Ovratnike od kaputa digli su preko ušiju da im se ne smrznu, i tako su čekali. Što? Jutro? A možda i smrt od studeni! Snijeg je sve jače padao i prekrrio ih, te su se činili u mraku kao neki kipovi od bijela mramora. Vrijeme je prolazilo, ali dan je bio još uvijek silno daleko. Dan koji bi im donio spas! Već ih je stao hvatati san od umora. Ako ih savlada, donijeće im sigurnu smrt: Smrznuće se. Kako li će zakukati njihove majčice kad ih nađu oledene! Što li će se ražalostiti njihova braća i sestre kad im zabiju krstove na svježe grobove! Strašno bi to bilo! No Bog će im zacijelo poslati spas! Roditelji ih već sigurno traže! Možda i ne traže! Možda misle da su ostali kod kumova u selu. Jamačno! To i jest ono najstrašnije!

— »A šta bi bilo, da se sada nenadano pojavi vuk i da nas razdere svu trojicu!« — prekine šutnju Ivan.

— »To bi bila užasna smrt!« — cvokoćući reče Mirko. Stanko je šutio. Bio

je najslabije odjeven, pa mu je jamačno bilo i najstudenije, te se nije usudio ni usta otvoriti.

Uto se začuje neka lomljava suhoga granja po tlu šume. Nešto je trčalo prema njima. Da nije vuk? Sva trojica protrnu na tu pomisao. Eto ide bliže! Štekće! Jest, mogao bi biti vuk! — pomisle. Eto ga već sasvim blizu! Prilazi k Stanku! Jao sad će ga razderati! I u taj mah sva trojica skoče na noge — smogli su još toliko snage. Gle, vuk liže Stanku ruku. Čudan vuk!

— Pa to je Murko, Stankov pas!« — poviče Ivan.

— »Hvala Bogu! Izvešće nas iz šume!« ožive sva trojica i stanu si trti ruke.

— »Sjutra ću mu dati kobasicu!« — reče Mirko.

— »I ja! I ja!« — poviču ostala dvojica.

I doista. Murko je izveo začas naše »zvjezdare« iz šume. Oni su jednostavno išli njegovim tragom. I koliko li su se

iznenadili kad su opazili da nijesu bili ni dvjesta koračaja daleko od svojih kuća!

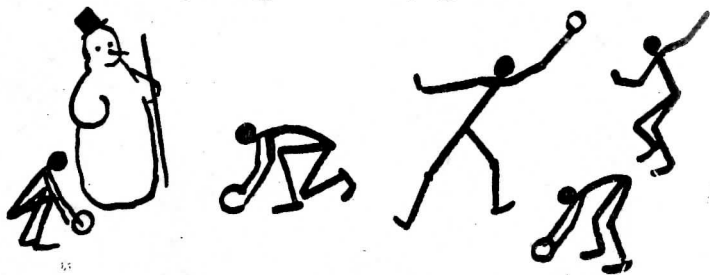
Tako su sretno svršili svoj put naši zvjezdari...

SNJEGOVIĆ

Vraćali se baš iz škole
Kad je sniježak pršit stao
I pokrio staze, pute,
Al im nije bilo žao.

Napraviše Snjegovića
Baš majstorski — ko da živ je!
Al ih zeblo, pa rekoše:
Svemu tomu Snješko kriv je!

Krivac je, i zato kazna
Pravedna će stići njega,
Jer na bijelog Snješka za čas
Poletješe grude snijega.

RADE I RUNDOV

Tko ne pozna susjedova sina Radu?

Vele da i svi vrapci s krova znadu za nj. Pa ne samo oni s krova, već i oni iz živice poznadu ga po njegovoj vještoj ruci: nikako ih ne pušta u miru, već ih gađa kamenjem gdje ih stigne. Sreća je za njih što je glogova živica gusta, pa se skriju u nju, i čim čuju njegove korake, a oni prrrr... Odlete, da ga onda s kestena ili lipe ljute živkajući »živ, živ«. Ali jedan je žutokljunac ipak stradao od Radina kamena, jer mu je Rade prelomio krilo, te je jadni vrapčić skoro dopao macanovih pandža. Ali je i Rade jednom stradao; nabacio se kamenom na vrapce, a kamen pogodio mjesto vrapčije svojte — prozor, i sasuo staklo! A onda... što je bilo neću da vam pričam, tek ću vam reći da se Radin otac nešto jako razmahivao nečim vitkim, da je Rade jauknuo, a vrapci digli graju, zlobnici! Što je to bilo dosjetićete se i sami!

Ali za Radu ne znadu samo vrapci, već i čuke. Čim ga vide, povuku repine

pa bjezac! Samo koji odvažniji zareži muklo, ali kad zvizne prema njemu kamen, i on dade nogama vjetra! No i čuke dočekali su dan kazne i to tako oštre, da su od toga dana živjeli u miru od Radina gađanja. Čujte, kako je to bilo!

Rade je nekako najvolio da zadirkuje u kumova Rundova. A Rundov nije bio suška: golem zubat kao mrki vuče, a i čudi bio je mrke. Čim bi tko prošao mimo njegova dvorišta, srdito bi nešto promumljao na pasjem jeziku. Djeca su znala

za njegovu opasnu ćud, a po gdjekoji već je i otišao poderanih gaća ispred njegova dvorišta — jedan pače i krvavih; zato su izdaleka obilazila dvorište, koje je Rundov čuvao, da ne bi bio on kojom nesrećom odvezan. Sva su ga se djeca bojala kao vatre, samo se Rade junačio, da se ne boji. A to se on junačio, jer je bio uvjeren da je Rundov čvrsto vezan za lanac.

Radu je kod Rundova najviše privlačio njegov kitnjast rep. I doista, nijedan pas u selu nije imao tako kitnjasta repa kao Rundov! Bio je Rundov i ponosan svojim repom, pa ga je dizao visoko uvis kao barjak. I tu njegovu najveću krasotu uzeo je Rade na nišan, pa bi ga često povukao za rep ili bi mu nogom stao na nj — dakako kad bi Rundov bio čvrsto svezan. Rundov bi tada ljutito zarežao, ali svezan nije mogao Radi ništa. No čekao je samo zgodu, pa da mu plati za sva zadirkivanja.

Jednoga popodneva prolazio je Rade mimo dvorišta, u kojem se nalazila Run-

dovljeva kućica. Rundov je upravo bio kod ručka, koji je svakog dana uslijedio poslije ručka njegovih gospodara. Glodao je kost, pa se nije mnogo obazirao na Radina zadirkivanja. No kad je Rade turio batinu kroz deru u plotu i počeo ga uckati: brrr!, Rundov mu je srdito uzvraatio rrrr! i pokazao mu samo svoje oštre zube misleći da će to biti Radi dovoljna opomena. Ali Radi nije nešto dalo mira, pa se pope na plot i povuče Rundova za rep. Rundov i opet zareži još jače, ali kako je bio u ozbiljnu poslu, brzo ušuti i nastavi da glode kost. Rade i opet povuče Rundova za rep, ali kad Rundov bijesan htjede na nj, skoči s plota i pobježe. No u zao čas! Rundov se tako razbjesnio te je prekinuo lanac i pojurio strašno režeći za Radom. Rade udari u lelek i stade juriti kao da ga vile nose! Mada je bio prvi trkač u selu, Rundov ga je začas dostigao i već ga je vukao za čakšire. Uzalud je Rade vikao: U pomoć! U pomoć! Uješće me! Nitko ga nije čuo da mu dođe u pomoć.

Ali eto i gorega jada! Rade je jurio ni sam ne znajući kamo; samo da bježi ispred bijesnog Rundova! Kako je naglo trčao neprestano se obazirući na Rundova koji ga je progonio, nije ni primijetio da juri ravno prema bari punoj blata i prljave vode. Kad je ugledao pred sobom baru, već je bilo prekasno da se zaustavi, i on pljus u blato! Na sve strane prснуše kaljavi škropci i poprskашe Rundova po gubici. E, sad se Rundovu nije više htjelo da progoni Radu, pa još — dva tri puta zalaje i vrati se u svoje dvorište zadovoljan, što je jednom Radu isplatio za njegova zadirkivanja.

A Rade? Izvukao se nekako iz kaljuže, sav prljav i mokar, i poderanih gaća ode kući, da mu ih tamo opet otac »malo pročisti« štapićem.

KAKO JE PETRICA SKORO OSTAO BEZ NOVE TORBE

Tko veseliji od maloga Perice, kad mu je majka sašila novu torbu i lijepo je izvezla! Perica stavi u torbu novu pločicu, spužvicu, pisaljku i knjige, a majka primetne nekoliko jabuka, sira, kruha i Perica krene veselo u školu.

Drugovi su Peričini otišli već ranije, pa je Perica morao ići sam. »Ništa zato«, pomisli Perica, »požuriću se, pa ću ih brzo dostići«. Putem je ponavljao svoju zadaću, ali su mu ipak sve misli bile u — torbi! Ej, kakova će biti čuđenja, kad drugovi vide njegovu torbu! Nitko u školi nema takove!

Bio je već blizu škole, kad opazi na vrhu starog drveta ptičje gnijezdo. Stade. Išao bi na drvo, ali su mu još zujile u ušima učiteljeve opomene: da se ne smije dirati u ptičja gnijezda i u mlade ptice. S druge ga strane opet mame sa drveta ptičice svojim cijukanjem: sigur-

no su već poletarci. I najednom, kao da ga neki zloduh tjerao na drvo, skine novu torbu i uspne se na vrh drveta. Prikuči se gnijezdu i zaviri u nj: gle, tri lijepa poletarca — samo što ne odlete. Brzo uze jedno ptičje iz gnijezda, pa se s njim spusti niz drvo, turi ga u torbu i pođe po drugo. Uzalud su stare ptičice oblijetale drvo tužno cijučući, Perica kao da danas nema srca, kao da je sada sasvim drugi Perica, a ne onaj kojega je cijelo selo hvalilo, a učitelj volio!

Kad je on pošao po drugo, pa kad je s vrha pogledao torbu, zamalo da nije pao s drveta od zaprepaštenja! Dojuri neki pas, pa sve nešto njuši oko torbe. Perica viče s drveta, tjera garova, ali se on ne da otjerati. Perica baci za njim komad suhe grane, a garov najednom ščepa torbu pa s njom bježi! Perica se zaprepasti i siđe brzo s drveta, ali garovu više ni traga. Što će sada? Ako krene kući što će mu reći maja; ako krene u školu, kako će bez torbe! Ljuto se pokajao, što je išao dirati u ptice, ali sad je bilo pre-

kasno! Dugo je promišljao i napokon ipak krene u školu.

Bojažljivo uđe u razred, a to svi gledaju u nj i smiju se. Nije znao zašto. Lako za njih, da ga učitelj nije upitao:

— A kamo ti, Perice, torba?

Perica pocrveni i brizne u plač, a učitelj pođe do ormara, izvadi Peričinu torbu, i reče:

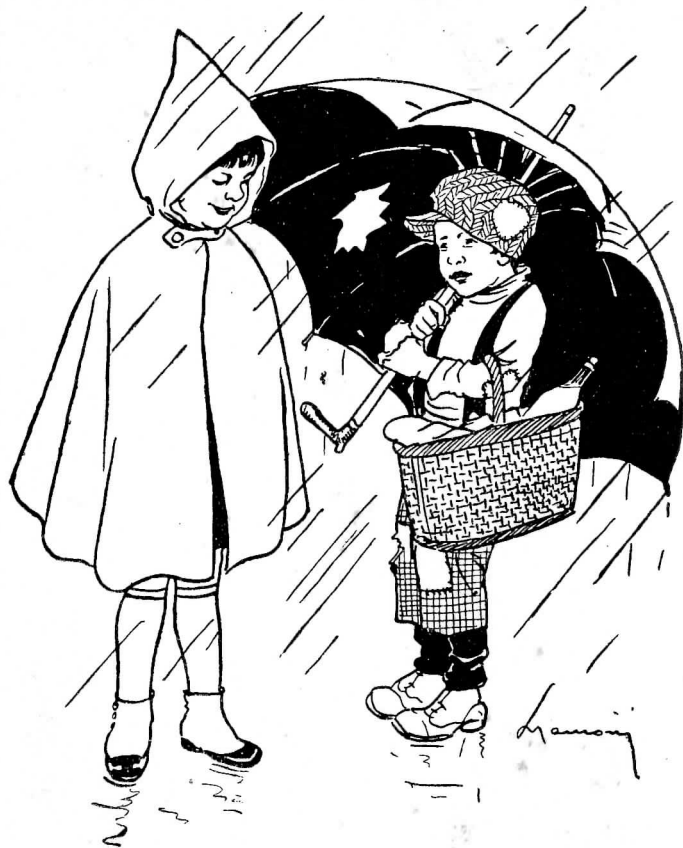
— Da nisi u nju lovio možda ptice? Ajde pričaj, kako je to bilo, da i drugi znadu !

Što je Perica morao ispričati, znate, a ja ću vam još reći samo to da je garov bio učiteljev pas, koji je sve nosio kući, pa je i Peričinu torbu donio ravno u školu. Reći ću vam i to, da je učitelj Perici oprostio njegovu prvu nevaljalštinu i rekao: »Teško je tebi bilo bez torbe, koju bi ti mama sašila novu, a kako bi bilo malim pticama bez njihovih mladih!«

APRILSKO VRIJEME

Malo prvo Sunce smijalo se s neba, I toplo je bilo — ma baš kako treba! A sad, evo, pljušti, ko za inat svima, I studeno baš je ko da ide zima.

Ulice su puste; malo vidiš svijeta! Al nevrijeme ipak dvojicu ne smeta. Usred ceste stoje i razgovor vode: Hoće l' poslije podne za igru bit zgrade?

Pitanje je teško, ko će da ga riješi!
 Na rastanku tako jedan drugog tješi:
 Ta aprilska kiša prestati će sama,
 Poslije kiše Sunce opet sjaće nama!

NJIHALKA BILA JE KRIVA

Perica i Stanko uprte svoje torbe i krenu u školu. Danas su im torbe neka-ko jače nabrekle nego obično; a to zato, što su im majke utrpale u njih zaire kao da idu na daleki put. I trebalo im je toga; knjiga im nije trebalo, jer će danas učiti iz najdivnije knjige, koju je sam Bog napisao — iz Prirode. Danas, naime, idu u planinu na izlet, a tu će, kako im je rekao u školi gospodin učitelj, naučiti više nego li iz najdeblje knjige.

Idu oni tako u školu i razgovaraju o svemu i svačemu, a najviše o današnjem izletu. Danas će u planinu do ruševina staroga grada. Svi su se tome silno radovali, jer su u školi čuli mnogo toga o tim razvalinama, a još više su čuli od ukučana. Pričali su im, kako ima negdje pod razvalinama zakopano ukleto blago — puni lonci zlatnih cekina, ali ih nitko ne može otkopati; čim tko stane kopati i lopata zvekne o lonac, propadne lonac još dublje u zemlju. Samo na Uskrs o ponoći mogli bi se lonci otkopati, kad ukleto

zlatu procvate ognjenim cvijetom. A i tada bi ih mogao otkopati samo onaj, tko ne bi pritom govorio ni riječi i tko se ne bi uplašio kad bi ga napastovali dusi koji čuvaju to blago. Pričali su i to, kako se tamo često čuje jecanje nekoga okrutnog vlastelina, koji je davno doba gospodovao u tom gradu i strašno zlostavljao svoje podanike — kmetove, dok nije Bog udario ognjenom munjom i njega i njegov grad. Vlastelin pao je mrtav, a na nj se srušila kula i zatrpala ga kamenjem. Danas se u tim napola srušenim kulama gnijezde ćukovi, sovuljuge i šišmiši. Sve će oni to danas vidjeti izbliza i penjaće se po starim kulama, gdje su nekad hodali vitezovi. I s najviše kule gledaće daleko u ravnici i vidjeti mnoga sela, pa i grad u daljini, kako im je rekao gospodin učitelj.

— Hoćemo li vidjeti i naše selo? — upita Perica.

— Dakako da hoćemo, jer i mi iz našeg sela vidimo razvaline Jastreba-Grada. (Tako se zvao nekada taj grad).

— I našu kuću? Ja ću mahati našima Kapom. Već sam im rekao.

— Da, ali oni te neće vidjeti, jer ćeš biti manji od komarca.

— Ali će vidjeti dim vatre što ćemo je tamo naložiti, i peći kestenje što ga nosimo u torbi.

I tako su se njih dva razgovarali cijelim putem idući kroz polja, u kojima su se zlatile zrele bundeve u suhom kukuruzu, a jata brbljavih čvoraka digla bi se svaki čas u zrak, da se opet spuste na drugi kukuruz. Razgovarajući se tako stigli su i do potoka i do uske brvi, što je vodila na drugu stranu.

— Gledaj, Stanko, tamo na onoj vrbi još stoji naša njihaljka koju smo u ljetu načinili od gužve. I daska još je tamo na kojoj smo sjedjeli kad smo se njihali. Kako bi bilo, da se i sad malo zanjíšemo, a?

— Jesi li lud? — odvrati Stanko. Zakasnićemo onamo, a gospodin učitelj rekao nam je da neće nikoga čekati, nego će točno u dva sata krenuti.

— Pa nećemo dugo. Samo da se dvatri puta zanjíšemo, i dosta. Stići ćemo i onako prerano onamo.

— Pa dobro, no ako zakasnimo, bićeš ti kriv.

Pođu oni do njihaljke i stanu se njihati. Najprije se uspne Perica, a Stanko ga je zamahivao, a onda sjedne Stanko, a Perica ga zanjihivao. Najposlije sjednu oba da se još nekoliko puta zanjíšu, pa da onda krenu u školu. Sad su se otisnuli nogama i vikali:

— Hura, hura! Baš ide lijepo — kao da se voziš na aeroplanu!

— Jače, jače, da se vinemo do krošnje! — poviče Perica.

I oni se stanu sve jače njihati, kadli najednom nešto načini u grani krkac! Prestrašiše se i htjedoše da skoče, no bilo je prekasno, jer su već obojica letjeli ravno u — potok. Dugo su se koprcali, dok su se iskobeljali mokri od vode kao miševi i blatni od mulja kao krmci. U čudu su gledali jedan drugoga kao da se pitaju: Jesi li to ti, Perica? A onda uskliknu obojica u jedan glas: A izlet?

Bilo im je da se rasplaču. Sad im eto ne preostaje drugo nego da se operu i osuše. Ovako mokri ne mogu u školu. A do toga... jao!... već mogu oni da odu na izlet. Uspnu se obojica na vrbu, kojoj

su ljudi otsjekli grane, i tu su se obojica sušili na suncu. Sreća što je bio topao dan, jer bi inače ozebli. Sad više nijesu pričali. Šutjeli su.

Jesensko sunce sporo ih je sušilo, a vrijeme im je odmicalo brže nego obično.

Čuli su, kako su u selu na crkvenom tornju udarile tri četvrti, pa dva sata — to je bilo doba kad se kreće. Zatim su redom opet odbijale četvrti. I nebo se nekako počelo tmuriti kao da kani udariti kiša. Istom kad je udarilo dva sata i tri četvrti, nekako su se osušili. No što sada? Da krenu u školu? To nema smisla, jer su oni već sigurno otišli. I pri tom su obojica pogledali prema razvalinama, hoće li vidjeti dim, ali dim se nije dizao sa razvalina. Po tome bi znali da su izletnici ondje. Da sami krenu onamo? Ne znaju puta, a i strah ih je, jer put vodi kroz šumu, gustu šumu, gdje bi mogli zabasati, a onda?

Što im je dakle drugo preostalo, negoli da se vrate kući. Što će im samo reći u selu? Što će im reći sjutra drugovi kad dođu u školu! Drugovi će pričati što su sve vidjeli i doživjeli, i potsmjehivati se njima koji nisu bili.

Neprestano su se okretali prema razvalinama, hoće li ugledati dim, što bi bio znak da su izletnici već stigli onamo. Ali

dima i opet nisu ugledali, i bilo im je čudno.

A kad su sutradan stigli u školu, sa strahom su čekali, kako će drugovi početi da pričaju. Ali brzo im je odlanulo kad su čuli da juče uopće nije bilo izleta, jer je vrijeme bilo nestalno i bojali su se da će padati kiša.

Kad su se vraćali kući kraj njihaljke, usklikne Stanko:

— Eto, Perice, njihaljka bila je kriva da smo skoro zlo prošli.

SAMOZVANCI

Izišla je, eno,
U dvorište Beba,
U rukama noseć
Krišku bijela hljeba.

Maslaca joj ozgo
Naličila nana,
Pa taj mamac mami,
Goste sa svih strana.

Tu se cica-maca
Oko Bebe mazi,
Koka digla glavu,
Ćuko jezik plazi.

Pitala ih Beba:
»A što bi vi htjeli?
Ajde nek mi svaki
Po istini veli!«

»Znaš da maslac, Bebo,
Zdravo prija maci!«
A na to će koka:
»De mi hljeba baci!«

Zalajao ćuko —
Ne smišljajuć dugo:
»Vau! Meni prija
I jedno i drugo!«

S A D R Ž A J

	Strana
Prvi dan u školi	3
Perica i Bundaš	7
* Povratak iz škole	14
Perica pospanac	15
Nova zemljopisna karta	16
* Nogometaši	18
I Tomo bi u školu	20
* Meho	22
* Lađa	23
* Dućandžije	24
* Neće Dado u vodu	25
* Mišina želja	27
Ivičin pjetlić	28
Sablast bez glave	32
* Trka	35
Odlučna bitka	37
* Junaci od megdana	38
Svisvetski pjevčič	40
* Campe	41
Duhovi u staroj gradini	42
* Eto svetog Nikole	47
Božićna noć	48

	Strana
* Tužan Badnjak	53
Prvi put na ponoćku	53
Zvezdari	62
* Snjegović	68
Rade i Rundov	69
Kako je Petrica skoro ostao bez torbe	74
* Aprilsko vrijeme	77
Njihaljka bila je kriva	79
* Samozvanici	86

Pjesme su označene zvjezdicom *

